

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Thyre Dannebods Vise Efterklang

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Thyre Dannebods Vise Efterklang", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: [https://tekster.kb.dk/text/gv-1817\\_306\\_1-intro-shoot-idm226.pdf](https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_306_1-intro-shoot-idm226.pdf) (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

## Efterklang - titel og genrebetegnelse

Det efterfølgende digt bærer titlen "Efterklang". Denne titel går igen i *forlængelse* af flere af Grundtvigs gendigtninger (af andres digte) i *Danne-Virke*. Disse efterklangedigte er hos ham en slags metadigte, der tolker hans tanker og følelser i forbindelse med de allerede foreliggende digte fra den danske litteraturs tidlige historie. Det er, som om det ældre digt for Grundtvig ikke er færdigkonciperet, førend han har gennemarbejdet sine refleksioner over og tolkninger af digtet og overført dette til et selvstændigt digt. Frem for en prosaanalyse af digtet vælger Grundtvig metadigtet som analysemetode og -resultat.

En samlet gennemgang af Grundtvigs efterklangstekster i *Danne-Virke* findes hos teologen Anders Holm i *Historie og efterklang* (Holm 2001). Litteraten Flemming Lundgreen-Nielsen har karakteriseret dem således: "Typen introducerer en ny digtart hos Grundtvig, idet tolkning af følelser ved litteratur under fri udnyttelse af elementer fra den inspirerende tekst bliver til ny litteratur [...] Efterklangen har normalt mindre episk sammenhæng, mere indrømmet subjektiv følelse end de store visionære eller halvprofetiske digte" (Lundgreen-Nielsen 1980, bind 2, s. 664).

## Billedsproget

Hvor Thyras vise kunne læses inden for en allegorisk udlægning med Danmark som en have, der var sikkert indhegnet af vand, undtagen mod syd, hvor "Ledet er af Lave" (strofe 1), åbner billederne i "Efterklang" for udlægnings på flere planer.

Først og fremmest spiller kærmindebilledet på, at navnet på den (hav)blå blomst, som vi i dag kalder forglemmigej, kan opløses til 'kære minder'. Der sker i digtet en besjæling af hele landet, som kommer til både at blive det konkrete Danmark og et mentalt sted, hvor de kære minder er opstået og efterfølgende kan dyrkes.

De vuggende og blå kærminde fører tanken direkte over på de blå bølger. Ud over de konkrete bølger i det omgivende og værnende hav finder vi det synæstetiske "tonende Bølge" (s. 9) eller besjælingen "Bølgen i Bryst" (s. 8)

Helt ny i forhold til Koks tekst er anvendelsen af den vendiske lindorm. En lindorm er egl. et fabeldyr, som minder om en stor slange eller øgle. Den repræsenterer i digtet alt det slemme, der kommer sydfra, men hovedsaglig tyskerne, idet vundernes heraldiske dyr var en lindorm (Adriansen 2003, bind 1, s. 60, 62).

Grundtvigs sans for flertydighed (eller ordspil) fornægter sig ikke. I "Hjertet sig i Synder vendte / Bort fra Bølgen blaa" (s. 13) er der en helt klar dobbeltbetydning af ordet 'Synder', som både kan betyde sydpå (sønder) og være flertal af ordet synd. I sammenhængen hælder betydningen mod det sidste, idet formuleringen med hjerte og synd spiller på den kristne (og gammeltestamentlige) salmedigtning.

Samtidig tilfører Grundtvig endnu en teologisk dimension, som forlægget ikke lægger op til. Han taler om "Den kiærlige Helt, / Der saae Danne-Virke / I Chor og i Kirke" (s. 10) og "Gamle Thyras Danne-Virke / Hist ved Slie og her i Kirke / Mangen Tørning fast og boldt / Har i Tidens Løb udholdt" (s. 13). Med andre ord er der både tale om et mentalt, kristent Dannevirke og det konkrete forsvarsanlæg. Også det kristne Dannevirke, dvs. den rette kristentro, vil kunne dæmme op for sydlandsk (tysk eller romersk) indstrømning. Således får Grundtvig som så ofte før kædet fortid og nutid, hedensk tid og kristen tid sammen, så tidsaldrene gensidigt kan belyse og berige hinanden.

## Form og stil

Hvor visen om Thyra var klart strofisk og sangbar (se også afsnittet om melodien), er "Efterklang" stikisk med enderim. Dette giver Grundtvig en mulighed for at sammenholde lange tankerækker inden for et enkelt afsnit. I digtets første del (s. 6-11) er verslinjerne korte, mens de i sidste del minder om linjerne i Koks vise. Det åbner for at bringe direkte citater fra visen, fx førstelinjen (s. 15), andenlinjen (s. 11, 12, 15), førstestrofens manende slutlinje (s. 12 nederst) og slutlinjerne (s. 15 nederst). Han gentager også betydningsladede ord som have, hegn, led, lukke samt det usædvanlige tørning (dvs. krigerisk sammenstød) og det sammensatte udtryk lun og ly (s. 15).

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

En selvopfundne ordsammensætning er fx Dane-blod (s. 13). Også en folkelig talemåde har sneget sig ind "Paa det Tørre sit at have" (s. 13). Han bruger også forlæggets 'dreng' om voksne mænd, der kan deltage i krig. Han anvender arkaismer, fx "Bølgen hin blaa" (s. 8), og folkeviseudtryk, fx "For sand" (s. 9).